

Autheried Éva (1914-1978)

Írta: Adminisztrátor

2013. április 18. csütörtök - Módosítás: 2014. március 19. szerda

2013. április 18. - **Nem csak a könyveknek, a tanároknak is megvan a sorsuk.** Életükben küzdelem, kevés elismerés. Haláluk után azonban megadatik nekik, hogy csak testük pihen a hideg kőlap alatt, szellemük, lelkük példaképként él tovább tanítványaik szívében, mindennapi munkájában.

Ez a sors jutott Autheried Éva okl. mennyiségtan-természettan szakos középiskolai tanárnőnek is.

1914. február 4-én született Sopronban, elemibe a Szt. Orsolya Rend iskolájába járt, majd 1924-1932-ig a soproni Magyar Kir. Állami Leánygimnáziumban tanult, ahol jelesen érettségizett. „Példás viseletével és ernyedetlen szorgalmával tanárainak megalégedését vívta ki magának, és így minden tekintetben méltó arra, hogy egyetemi tanulmányokra bocsáttassék” - írta róla igazgatója.

1932. szeptember 17-én beiratkozik a szegedi M. Kir. Ferenc József Tud. Egyetem „Math. és természettudományi karába”, ahol lecke-könyvébe csak „jelesen kollokvált, kitűnő, dicséretesen dolgozott” bejegyzések kerültek. 1937 áprilisában a „középiskolai tanárvizsgáló bizottság” előtt tesz tanári vizsgát.

A pályakezdés nehézségei őt sem kímélték: óraadó, helyettes, többek között a M. kir. Zrínyi Ilona honvédtiszti leánynevelő intézetben, ahol rövid ideig osztályfőnök is. „Alapos felkészültsége, szaktudása, helyes módszere és a növendékekkel való szeretetteljes bánásmódja által teljes elismerésemet, s a gyermekek szeretetét vívta ki” - írja ajánlólevelében az iskola vezetője.

A jó ajánlóleveleknek is köszönhetően 1940. december 13-án ideiglenes óraadó, 1941 októberében próbaszolgálatos, az év december 30-tól rendes tanára lesz a Leánygimnáziumnak.

1949-ben elvégzi az ELTE 12 hetes ábrázoló geometria kurzusát, amely feljogosítja e tárgy tanítására is.

A közoktatásnak a háború utáni viharos években jó tanárookra van szüksége, ezért Autheried tanárnő 1951. szeptember 1-től a soproni Állami Kellner S. Szakérettségi Kollégiumba kap kinevezést, ahol munkája elismerésül „Kiváló tanár” kitüntetést kap, valamint azt a jogot, hogy az intézmény megszűnte után megválaszthatja új munkahelyét. A József Attila Leánygimnáziumot választja, ahol nagy ambícióval dolgozik, hívják a pécsi Pedagógia Főiskolára, a Műegyetemre, a soproni Főiskolára, de ő marad szeretett diákjai között. Ezért éri 1957 augusztusában váratlanul elhelyezése. Hosszas huzavona után teljesül kérése: „...didaktikai tapasztalataimat eredményesebben tudnám az ifjúság szolgálatába állítani, ha a

Autheried Éva (1914-1978)

Írta: Adminisztrátor

2013. április 18. csütörtök - Módosítás: 2014. március 19. szerda

műszaki pályák iránt jobban érdeklődő fiú-reál-iskolában taníthatnék."

1958 szeptemberétől a soproni Széchenyi I. Gimn. tanára lesz, ahol pályája kiteljesedik.

Tanítványai között matematika-olimpikonok, ki-miben-tudós helyezettek vannak és tömegével olyanok, akikkel „csak” megszerettette a matematikát és az ábrázoló geometriát. Osztályfőnöke volt a gimnázium első matematika-fizika tagozatos osztályának.

Szigorú és következetes volt munkájában. Tudta, hogy a tudáshoz rögös út vezet, amelyen fognia kell tanítványai kezét. Keményen. Simogatni csak szemeivel tudott, melyek erős szemüvege mögött a diák minden rezdülését követték.

Sportolt (kerékpárja nélkül szinte soha sem láttuk), zongorázott (csak zeneelméletből kapott rossz jegyet abban az iskolában, ahol következetesen hibásan írták nevét), idegen nyelven beszélt és írt, szerette a természetet, különösen a Fertőt. „Alulírott hozzájárulok, hogy Autherith Éva (sic!) soproni lakos vállalatunk tulajdonát képező B-24 sz. nádarató ladikját használhassa.”

„A munkavállaló munkából kilépésének napja 1969. augusztus 15.” - olvasható munkakönyvében.

Az életből kilépésének napja: 1978. november 29.

Életét a tanítani szükséges – élni nem szükséges elv vezérelte.

Krisch Imre

vezető nyelvtanár

Az Autheried család

Ahogy múlnak az évek, egyre több minden érdekelne a régi időkről, de sajnos már csak kevesen élnek szüleim generációjából, akik ezekre a kérdésekre választ tudnának adni. Ezért örültem olyan nagyon, amikor az Ágotay-Autheried házaspárt meglátogathattam. Egy kellemes délutánt töltöttünk együtt, miközben nemcsak régi közös ismerősöket idéztünk fel, de érdekes dolgokat meséltek az Autheried családról is. Ezt a nevet jól ismertem régről, mert Autheried Éva a Széchenyi István fiugimnázium rettegett matematikatanárnője volt, akiről tanítványai viszont mindig nagy tisztelettel beszéltek.

A családi krónikából megtudhatjuk, hogy az Autheriedek a középkorban rablólovagok voltak a

mai Ausztria területén és nevüket Uttenriet-nek írták. Időben nagyot ugrunk a 19. századba, amikor is a krónika egy házasságról tudósít: Autheried Karl feleségül vette Bécsben, 1871-ben Henglmüller Anna nevű hajadont. A férj jómódú ügyvéd volt, aki jó érzékkel gyarapította a vagyonát. Az összegyűjtött pénzén kibérelte 1873-ban, a Dráva menti Zákányban fekvő vasúti restit, ami azért számított jó befektetésnek, mert a Bécsből az Adriára tartó Déli Vasút szerelvényei menetrend szerint egy órát várakoztak Zákányban. Ez alatt az egy óra alatt az utasok kényelmesen megebédelhettek a restiben, ahol a szakácsok ez idő alatt 400 vendégre tudtak főzni. Így aztán ez az üzlet valóságos kincsesbányának számított. Autheried Karl hamarosan annyi pénzt gyűjtött össze, hogy Sopronban több házat is tudott venni, így a család is ide költözött. Egymás után születtek a gyerekek: Imre, Anna, Kamilló, Teréz és Ernő, aki utóbbi Ágotay-Autheried Istvánnak, a vendéglátómnak az édesapja volt. A gyerekek életútja olyan érdekes, hogy mindegyik megér egy pár szót.

Anna férje eljátszotta az egész vagyonukat, mire aztán öngyilkos lett. Mivel a házaspárnak nem voltak gyerekei, Anna elhatározta, hogy kolostorba vonul, s mint apáca élte le az életét.

Teréz, akit Terkának hívtak, egy császári és királyi katonatiszthez, Király Ferenchez ment feleségül. Amikor a hitleri időkben be kellett mutatnia születési okmányait, kiderült, hogy ez a bizonyos Király Ferenc Ferenc József császár és egy magyar udvarhölgy törvénytelen gyermeke, aki a keresztségben emiatt kapta a Király családnevet. Őt 1914-ben Székelyudvarhelyre helyezték az ottani gyalogoshadosztályhoz.

Imre 1894-ben érettségizett a Soproni Széchenyi István Gimnáziumban. Reménytelenül szerelmes lett egy kislányba, aki nem viszonzta szerelmét, mire Imre öngyilkos lett. Nagy könyvtárát szeretett gimnáziumára hagyta.

Kamilló – Autheried Éva édesapja – a GySEV-nél volt alkalmazásban és emellett a bánfalvi mozit üzemeltette. Feleségül vette Hannibal Giselat, aki Münchenben szerzett diplomát az ottani Képzőművészeti Akadémián. A Második Világháború alatt egy bombázáskor Kamilló az erdőben keresett menedéket a bombák elől, de úgy tűnik, hogy senki sem kerülheti el a sorsát: egy eltévedt bomba ott oltotta ki az életét. Felesége nagyon szép miniatúrákat festett Sopronról, amiket a háború után a háztartási pénze kiegészítéseként hatvan forintért árult. Egyszer fivére elvitte egy képét Budapestre a Képzőművészeti Alaphoz és felajánlotta azt megvételre. A Képzőművészeti Alap elismerte a kép művészi értékét, és ettől kezdve Gisela a képekért a tízszeresét kapta meg, amit levelezőlapként árusítottak. Gisela másra is használta festői képességeit: László fia a háborúban Berlinben volt katona. Gisela a szobája falán őrizte fia fényképét, aki német repülősegyenruhában volt lefotózva. A háború után nem volt éppen tanácsos egy ilyen képet mutogatni, ezért Gisela átfestette a képet, ettől kezdve László a képen egyszerű öltönyben pompázott. Amikor aztán vége lett a veszélyes korszaknak, lemosta a képet, ami ezután eredeti formájában lógott ismét a szoba falán. De miért is volt Gisela olyan büszke fiára, a német tisztre? László fia részt vett az egyik Hitler ellen szervezett merénylet szervezésében, ami után nyomtalanul eltűnt.

Ernő 1876-ban született. A Soproni Reálban érettségizett, ezután Hajós Alfréddal együtt tanult a Budapesti Műszaki Egyetemen. 1899-ben mérnöki állást kapott a Délivásútnál. 1911-ben Sopronban feleségül vette Sebestyén-Kovács Gizellát. Három gyermekük született: 1912-ben Gizella, 1914-ben Eszter és 1920-ban István.

István volt a legkisebb gyerek és ennek megfelelően meglehetősen elkényeztették. Mesélte nekem, hogy gyerekorában mindig ő akart a központ lenni a családban. Ha ez nem sikerült, hát felhívta magára a figyelmet: egyszer édesanyja Gizella testvérének készített éppen egy bálruhát, pedig István azt szerette volna, ha vele játszik. Amikor ez az óhaja nem teljesült,

egyszerűen fogta a ruhát és kihajította az ablakon. Gizella sosem bocsájtotta meg neki ezt a tettét, és azt állította, hogy azért nem ment soha férjhez, mert István tönkretette a szép ruháját. Istvánt az elemi iskola után 1929-ben a bécsi Iskolatestvérekhez iratták be, ahol a konyhanyelv mellett megtanulta az irodalmi német nyelvet is. 1934-ben édesapja, mint sok más család ebben az időben, Ágotayra magyarosította a családnevüket. A gyerekek nem értették meg ezt a döntést, boldogtalanok voltak az új névvel és sokáig nem is akarták tudomásul venni, hogy másképp hívják őket.

Az érettségi után István a „Ludovikán” tanult tovább, ahol Maléter Pál volt az egyik évfolyamtársa. 1944 őt is a fronton találta, de már látszott, hogy a háborút elvesztették. Így István úgy döntött, hogy katonáival visszavonul. Ő még végigcsinálta Budapest ostromát és orosz fogságba esett.

Az ötvenes évek egy volt katonatisztnek semmi jót nem hoztak, de István nem keseredett el, különböző állásokat vállalt, többek között műszaki rajzolóként helyezkedett el a soproni egyetemen. Itt nemcsak hogy jól érezte magát, de megismerte jövőendő feleségét, Cora Györgyit is.

István már gyermekkorában is ismerte Cora Györgyit, mert a Cora- és az Autheried-lőverek szomszédosak voltak egymással, de mint nagyfiú, nem szentelt a kislánynak nagyobb figyelmet. Sopronban sok családnak volt a városi háza mellett a Lőverekben – Sopron villanegyedében – gyümölcsöse, rajta egy kis házzal. A családok nyáron kiköltöztek a lőverbe, a családapa a városban maradt és dolgozott, a munka után és a hét végén pedig meglátogatta a családot. Amikor Györgyi a munkahelyén, az egyetemen meglátta Istvánt, mindjárt elhatározta, hogy most felhívja magára a figyelmet. Ez aztán olyan jól sikerült neki, hogy hamarosan elhatározták, hogy összeházasodnak. Györgyi szülei nem voltak elragadtatva az ötlettől, de ők nem hagyták eltántorítani magukat szándékuktól, elköltöztek Budapestre és házasságot kötöttek. Egy ideig éltek ott, de a szívük csak hazahúzta őket. Ma lányuk, Andrea él Budapesten, fiuk, Barnabás Sopronban. Mindketten szívesen látogatnak a szülői házba, oda, ami egykor Györgyi nagymamájának a lövere volt. **Bertalan Judit**